

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sn. Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Onur DÜŞÜNMEZ
Hakkari Milletvekili

Hakkari'nin sahip olduğu biyolojik çeşitlilik ve doğal su havzaları, son yıllarda plansız müdahaleler ve turizm/spor adı altında kurgulanan popülist etkinlikler neticesinde ağır bir yıkım süreci yaşamaktadır. Bu yıkımın en güncel ve çarpıcı örneği, 30 Haziran 2026 tarihinde Cennet Cehennem Vadisi'nde Hakkari Valiliği ve Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü organizasyonu ile düzenlenen Büyükler Serbest ve Grekoromen Güreş Süper Lig Final Müsabakalarıdır.

Söz konusu etkinlik için, Hakkari Valiliği ve Hakkari Belediyesine atanan kayyum yönetiminin talimatıyla Cennet Cehennem Vadisi'ne ağır iş makineleri sokulmuş, doğal doku parçalanarak yapay yollar ve platformlar inşa edilmiştir. Kırılğan bir ekosisteme ev sahipliği yapan vadi tabanında gerçekleştirilen bu fiziki müdahale, doğayı koruma yükümlülüğü bulunan mülki idarelerin bizzat kamu kaynaklarını kullanarak yürüttüğü bir çevre felaketine dönüşmüştür. İş makinelerinin doğal topografyayı düzleştirerek açtığı tahribat, bölgenin taşıma kapasitesini ve ekolojik dengesini tamamen yok sayan idari pervasızlığın doğrudan kanıtıdır.

Cennet Cehennem Vadisi'nde yaşanan bu hafriyat ve yıkım tablosu, Hakkari genelinde sistematik hale gelen ekolojik krizin devamı niteliğindedir. Cilo buzullarının binlerce kişilik kitlelere açılarak çöplüğe çevrilmesi ve erimenin hızlandırılması, 20 bin yıllık kaya resimlerinin bulunduğu Sat Gölleri havzasına asfalt dökülmesi, Kavaklı Köyü'ndeki maden faaliyetlerinin su kaynaklarını zehirlmesi ve Hakkari-Yüksekova yolundaki katı atık tesisinde yaşanan devasa heyelan; Hakkari coğrafyasının geri dönülemez bir hızla tüketildiğini göstermektedir. Doğal alanların birer şov fonu olarak kullanılmasına son verilmeli, tahrip edilen bölgelerin derhal rehabilite edilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. 30 Haziran 2026 tarihinde Cennet Cehennem Vadisi'nde düzenlenen güreş müsabakaları öncesinde alana ağır iş makinelerinin sokulması ve doğal topografyanın yarılarak yapay yollar açılması, Bakanlığınızın denetimi ve izni dahilinde mi gerçekleşmiştir?
2. Kırılgan bir ekosisteme sahip olan vadiye yürütülen söz konusu ağır fiziki müdahaleler ve zemin düzenleme çalışmaları için herhangi bir Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci işletilmiş midir? Alınmış bilimsel bir uygunluk raporu mevcut mudur?
3. Korunması gereken doğal alanlarda açıkça çevre tahribatına yol açan, kamuya ait iş makinelerini vadiye yönlendirerek ekolojik yıkıma sebep olan Hakkari Valiliği ve Hakkari Belediyesi kayyum yönetimi sorumluları hakkında Çevre Kanunu kapsamında idari veya adli bir soruşturma başlatılacak mıdır?
4. Cennet Cehennem Vadisi'nde iş makinelerinin yarattığı tahribatın boyutlarını tespit etmek, açılan yapay yolların ekosisteme verdiği zararı ölçmek ve alanı rehabilite etmek amacıyla Bakanlığınızca sahada bir inceleme başlatılmış mıdır?
5. Cilo buzullarındaki erimeyi hızlandıran kontrolsüz insan baskısını ve Sat Gölleri'ne dökülen asfaltın yarattığı doğrudan kirliliği önlemek adına, bu alanları ağır ziyaretçi ve araç trafiğinden yalıtacak "Kesin Korunacak Hassas Alan" statüsü ne zaman tam ve eksiksiz olarak hayata geçirilecektir?
6. Kavaklı Köyü'nde uzun süredir tarım arazilerini ve içme sularını zehirleyen maden sahaları ile alakalı Entegre Katı Atık Tesisi'ndeki heyelanın su kaynaklarına karışma riskine karşı Bakanlığınız hangi acil müdahale ve rehabilitasyon planlarını devreye almıştır?